

Ons vertrouwde P&P logo !

INHOUD

In Het Aards Paradijs Vermeerderen via achterbulben

Een uitgave van P&P Orchids.

Niets uit deze publicatie mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Het verlenen van toestemming tot publicatie strekt zich tevens uit tot het in enige vorm elektronisch beschikbaar stellen. Hoewel aan deze publicatie uiterste zorg is besteed, aanvaarden de uitgever noch de redactie enige aansprakelijkheid voor schade ontstaan door eventuele fouten en/ of onvolkomenheden in deze uitgave.

In Het Aards Paradijs

André De Prins

Op 9/6/62 werd mijn verzameling een zaailing rijker. Ik kreeg van Andre De Jonghe een plantje van *Epidendrum nocturnum*, opgebonden en goed vastgegroeid op een stuk kurk. De groei zat werkelijk in die jonge plant. Het is verbazingwekkend dat een wortelpunt, die bij het verpotten zo breekbaar is, het kan klaarspelen om ongestoord dwars door een stuk kurk van ruim 1cm dik te groeien ! En het is niet bij een poging gebleven.

Elk jaar groeide er een nieuwe scheut. Elk jaar was die ook groter en forser dan de vorige. Het onderste gedeelte is steeds bladloos. Aan het bovenste deel van de scheut staan (aan het exemplaar in mijn kas) een viertal bladeren. Omdat *E. nocturnum* tamelijk licht staat, vermoed ik dat de kleur van het stengelgedeelte en vooral de jonge bladeren, mooi rood-bruin over het groen laten heersen.

Zoals ik al zei, worden de scheuten elk jaar groter. In het voorjaar rijpt de nieuwgroei die de vorige zomer aan de voet van de plant te voorschijn kwam en groeit de hele winter verder. Het onderste blad is reeds van in een vroeg stadium zichtbaar, maar de stengel rekt zich gedurende maanden uit en pas later, als hij al meer dan 10cm lang is, beginnen de overige bladeren stilaan een na een zich aan het bovineinde te vormen. Ik weet niet of het normaal is dat de groeiperiode in de winter valt, mijn exemplaar voelt er zich blijkbaar goed mee.

In de scheut van '93, die in de lente van '94 volgroeid was, zag ik onderaan in het binnenste van het laatst gevormde blad een klein uitsteekseltje groeien. Een bloemknop, dacht ik. Maar dat groeide meteen verder

In het voorjaar van '95 groeide in de scheut van '94 zo'n identiek uitsteeksel, zonder verder gevolg. Nu, in '96, de laatste, meest forse scheut aan de plant bijna uitgegroeid was, begonnen die uitsteeksels van een en twee jaar vroeger zich plots verder te ontwikkelen. In elke scheut groeide een grote mooie bloem. Elke bloem had een spanwijdte van ruim 13cm. De zeer smalle bloembladeren, die gelig wit zijn, staan horizontaal. Bij al dat speciale komt een zeer aangename geur, 's avonds, als het donker wordt. Hoe romantisch !

In de literatuur vond ik dat er meerdere bloemen een na een opengaan en zo maanden een blikvanger in de kas kunnen zijn. Daar heb ik helaas niet van kunnen genieten. In iedere scheut kwam slechts een knop tot ontwikkeling en na de eerste nacht dat de bloem haar volledig stralende schoonheid liet bewonderen, vouwden de bloemen weer toe. Er moet in het A.P. een onguur nocturn insect rondgevlogen hebben, aangelokt door de geur, en de bloemen in hun prille jeugd bestoven hebben. De volgende dagen zag ik de vruchtbeginsels zwellen en de bloembladeren verdorren. Het genieten was maar van korte duur, maar de herinnering aan die slanke nachtschone met haar betoverend exotisch par-film laat me naar een heruitgave van haar aantrekkelijkheid verlangen.

Epidendrum nocturnum hangt in mijn A.P. tegen de zuidmuur, tamelijk licht, op een stuk kurk. Tegen de muur, achter de planten, is een hele lap mousse aangebracht, die elke dag regelmatig (behalve in de winter) kletsnat wordt gegoten en zo lang water kan verdampen. Als de wortels groei vertonen, wordt er voedsel gegeven. Ik gebruik graag korrel-koemest, waarvan ik een weinig enkele dagen in water laat uittrekken. Van dat meltwater doe ik een klein beetje in het gietwater. Ook Substral gebruik ik tussendoor voor de nodige sporenelementen.

In de blaadjes van de Orchitheek van het NOV las ik als vindplaats tropisch Amerika,

vanaf Zuid-Florida, Mexico, alle Midden-Amerikaanse staten tot in Zuid-Amerika, in Colombie, Venezuela, Ecuador, Brazilië en de Guyana's. Hij groeit op lage heuvels maar ook op hoogten van 2000m. Het is dan ook niet te verwonderen dat een zo groot verspreidingsgebied planten zal opleveren die qua uitzicht variabel zullen zijn. Ook planten van verschillende hoogten zullen andere verlangens hebben als ze van hun vindplaats in onze kassen terechtkomen. Het is daarom eenvoudiger om zaailingen of voorgekweekte planten aan te schaffen omdat ze geen al te grote aanpassingsmoeilijkheden moeten overbruggen. Het is daarom een grote verdienste van de zaaigroep om, op korte of langere termijn, over jonge planten te kunnen beschikken, die na veel zorgen kunnen aangeboden worden om onze verzamelingen te verrijken. *Epidendrum nocturnum* was daar al een voorbeeld van.

Ik veronderstel dat deze orchidee helaas geen goede klant voor de vensterbank is. Maar daar is het proberen goed voor. Als we daarna maar vernemen of het een flop of een succes is geworden !

Uit "Orchika –Jaargang 13 #3"

Vermeerderen via achterbulben

Patrick Mannens

Dit verhaal gaat enkel op voor planten welke zich ontwikkelen met bulben. Elke groeiperiode, een nieuwe bulb en indien de omstandigheden goed zijn, ontwikkelen zich wellicht eens per jaar twee nieuwe scheuten uit dezelfde bulb. Eigenlijk moeten we deze introductie wat nuanceren. Immers bepaalde vernoemde werkwijzen kan je ook bij monopodialen toepassen. Of mogelijk zelfs bij terrestrische.

Maar laten we onze aandacht terug geven aan, zeg maar het *Cattleya*-type qua groeiwijze. De beginnende liefhebber kan je vaak in twee soorten opsplitsen. De eerste laat zijn plantje liefst jaren staan zoals hij het kreeg. Uit angst de actuele groei te onderbreken en onoverkomelijke schade aan te richten. De tweede, die direct aan vermeerderen denkt, zou liefst elk jaar zijn planten in tien gelijke delen trekken om zo tot een snelle uitbreiding van

zijn verzameling te komen.

De gulden middenweg is eens te meer de beste manier van werken. Maar eerst even wat details over die achterbulben. Er zijn verschillende theorieën over oude achterbulben aan de plant. Sommigen gaan ervan uit dat men achterbulben liefst zo lang mogelijk aan de plant laat. Ze zouden immers een belangrijke voedselreserve uitmaken. Anderen stellen dan weer dat blad- en wortelloze bulben juist kracht onttrekken aan de plant. Een ding is zeker, wanneer je die blad- en wortelloze bulben goed behandelt heb je een behoorlijke kans om nieuwe planten op te kweken die dezelfde eigenschappen hebben als de moederplant en die vaak reeds na een tweetal jaren sterk genoeg zijn om te bloeien, wat je van andere vermeerderingstechnieken niet mag verwachten. Waar ontstaan die nieuwe planten nu uit. Wel bij sommige grotere bulben kan je aan de basis duidelijk een oog waarnemen. Een groene, driehoekige zwelling, die zal uitlopen tot een volwaardige scheut. Vaak echter herken je duidelijk zwarte of droog bruine ogen en helemaal geen groen fris oog. Toch ontwikkelen uit zulke bulben vaak nog na enige tijd nieuwe scheuten. Vaak is het trouwens slechts een achterbulb die kan gerecupereerd worden van een plant met vorst-, brand- of andere schade. Of vaak kan je slechts met enige moeite een achterstuk bemachtigen van een bevriend kweker, dus dan moet je wel hopen op het uitlopen van zo'n oude bulb.

Indien je zelf een plant wenst te vermeerderen uit je verzameling en daarvoor rekend op deze vegetatieve vorm van vermeerderen is naar mijn mening de beste werkwijze de plant een jaar voor verpotten te delen in de pot. Je snijdt dan de kruipende wortelstok die de diverse bulben met elkaar verbind door, zonder de plant uit de pot te halen.

.De wonde wrijf je in met houtskool ter ontsmetting. Een jaar later zal zich wellicht reeds een nieuwe scheut ontwikkeld hebben op het achterstuk. Om deze werkwijze te gebruiken moet je evenwel over een vrij grote plantkluit beschikken. Je snijdt dan best tussen de derde en vierde bulb, terug tellende van de laatste bloeiwijze. En indien mogelijk snij je nog net voor een bulb die nog bladeren draagt, dit geeft des te meer slaagkans. Maar dit is evenwel de meest ideale situatie. Vaak is de te vermeerderen plant niet zo groot, draagt de achterbulb geen bladeren, is het ter beschikking komen van die bulb een gevolg van verpotten. Dus is er zeker geen sprake van een ideale situatie. Toch zijn er voldoende redenen om de nodige inspanningen te leveren. Een achterbulb van een bekroonde vorm, van een zeldzaam aangeboden varieteit of van een kloon die net even buiten ons budget valt.

Hoe gaan we dan te werk om de meeste slaagkansen te verkrijgen ? Eerste dompelen we de bulben in een ontsmettingsmiddel. De goedkoopste oplossing is een lichte javel oplossing. Doch er zijn andere producten op de markt. Dan naspoelen met proper water vervolgens goed afdrogen en eventuele wonden ontsmetten. Houtskoolpoeder lijkt me de goedkoopste oplossing. Vervolgens nemen we een niet te grote pot en vullen die met

potmengsel. En daar blijf ik wellicht ,naar vele liefhebbers mening, te oppervlakkig. Immers dat potmengsel is vaak een onderwerp van discussie. Iemand raadde me ooit steenwol aan, goed nat. En aanvankelijk had ik daar ook goede resultaten mee. Bulben liepen uit, doch moesten snel worden herverpot en sloegen vaak niet meer terug aan . Momenteel kies ik een andere manier. Ik gebruik vrij grove bark, druk daar de bulb goed vast in en leg bovenop de bark wat levende sphagnum. Vervolgens stop ik pot en al in een gesloten plasticzak en hang hem warm weg op een schaduwrijk plaatsje. Ik controleer de vochtigheid in de zak. Die vochtigheid moet er zijn, doch het water mag niet in de zak staan. En vervolgens heb ik geduld, veel geduld. Zolang de bulb hard blijft laat ik deze opstelling hangen. Vaak langer dan een jaar. Zodra ik een scheut of wortelgroei opmerk, verpot ik in een pot die groot genoeg moet zijn om ongeveer twee tot drie jaar de plant te herbergen.

Maar al wat ik hier vermeld is mijn werkwijze. Blijkbaar zijn er mensen die er heel andere technieken op na houden. Zo ken ik iemand die hoog boven in zijn serre in een stenen pot zijn bulben tussen varenwortel of cocosvezel propt. Dan vervolgens een andere pot omgedraaid in de eerste pot zet en dagelijks sproeit, ook dat geeft blijkbaar goede resultaten.

Resultant gegarandeerd ? Neen, spijtig genoeg durf ik dat niet zonder meer stellen. Reeds herhaalde malen toegepast en meer mislukt dan gelukt. Doch de gelukke resultaten leverden des te meer voldoening.

Ik durf rustig te stellen dat er meer redenen te noemen zijn om zo'n vermeerderingspoging te ondernemen, dan zomaar oude bulben weg te gooien. Er zijn trouwens beroepskwekers die tegen schappelijke vergoedingen hun oude achterstukken te koop aan bieden, eens te meer een bewijs dat het als een renderende vermeerderingwijze wordt bekeken.

Uit "Orchika –Jaargang 13 #3"